

ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون در

مورد زنان شهر کازرون

فرهاد خرمایی^۱، سهیلا ضیایی^{۲*}، فرنگیس درویشی^۳، بیتا علائی^۴ و تهمینه تورانی^۵

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون در مورد زنان شهر کازرون بوده است. این پژوهش مطالعه‌ی پیمایشی - توصیفی است که در آن داده‌ها به شکل مقطعی و از راه تکمیل پرسشنامه‌ی نگرش سنجی لیکرت در دو بعد آموزشی و فرهنگی گرد آوری شده است. نمونه‌ی پژوهش را ۱۶۷۷ نفر از زنان و دختران شهر کازرون که بیش از ۱۵ سال سن داشته‌اند، تشکیل داده است. نمونه‌ها به روش خوشه‌ای - تصادفی از میان زنان خانه دار، شاغل، دانشجویان و دانش آموزان دبیرستانی انتخاب شده است. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های آماری مناسب برای تجزیه و تحلیل داده‌های کمی و کیفی (مربع کای، تست دو جمله‌ای، ضریب همبستگی و اندازه‌گیری مکرر) تجزیه و تحلیل شده‌اند.

یافته‌های این پژوهش نشان داد که نگرش زنان شهر کازرون نسبت به ره آوردهای آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی برای زنان بویژه از نظر افزایش تعداد دانشجویان دختر و ورود بیش‌تر دختران به مقاطع بالاتر تحصیلی و نسبت به ره آوردهای فرهنگی دانشگاه بویژه افزایش خودباوری و احساس شایستگی و افزایش حساسیت به مسایل روز مثبت بوده است و از نظر زنان، ره آوردهای آموزشی دانشگاه بیش از ره آوردهای فرهنگی آن بوده است. **واژه‌های کلیدی:** ره آورد آموزشی، فرهنگی، زنان، دانشگاه آزاد اسلامی.

۱- استادیار بخش روان‌شناسی بالینی دانشگاه شیراز.

۲- مربی بخش مامایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون.

۳- استادیار بخش باستان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون.

۴- مربی بخش علوم پایه‌ی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون.

۵- مربی بخش زبان دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون.

پیشگفتار

آموزش ابزار اصلی توسعه‌ی اجتماعی است. بدون آموزش مناسب آن هم در حد کمی و کیفی، امکان مبارزه‌ی رضایت بخش با مشکلات عمده‌ی بشری چون فقر، نادانی و بیماری وجود ندارد. آموزش سیستم ارزشی لازم را برای حرکت به سوی اهداف توسعه‌ی ملی و حفظ و ترویج فرهنگ قومی کشور فراهم می‌کند (پراساد^۱ ۲۰۰۷).

تحصیل باعث اسطوره زدایی در ارتباط با محیط طبیعی شده و عقل گرایی را در شناخت و عمل توسعه می‌دهد و سرانجام قضاوت‌ها و روابط اجتماعی را به هنجارهای عمومی و خاص مبدل می‌کند. آموزش موجب "تحقق خویشتن" می‌شود. بزرگسال آگاه، خلاق و مسئول با احتمالی بیش‌تر به گونه‌ی موثر با آینده درگیر خواهد شد و تأثیری مثبت در جامعه‌ی خود بر جای خواهد نهاد (دزفولیان و پاشا، ۱۳۸۵).

آموزش، صرف نظر از دریافت‌کننده‌ی آن در توسعه سهم دارد و وقتی زنان، دریافت‌کننده‌ی آموزش باشند، فواید آن آشکارتر است. یک مادر آموزش دیده، خانواده‌ای سالم‌تر پرورش می‌دهد و در خانه و محل کار از کارایی بیش‌تری برخوردار است. زنان تحصیل کرده تمایل به تصمیم‌های مستقلانه‌تر و عهدار شدن امور خود را داشته و تمایل بیش‌تر به ترغیب فرزندان‌شان برای تحصیل دارند (حقیقت گو ۱۳۸۴، ۲۸۴-۲۸۳). دسترسی زنان تحصیل کرده به مجاری قدرت و اقتدار بیش‌تر بوده و آن‌ها در نظام‌های سیاسی ملی از قدرت سیاسی توانمندی برخوردارند (ودادهیر، ۱۳۸۸) و امکان مشارکت اقتصادی آنان بیش‌تر است. بررسی‌ها در ایران نشان می‌دهد که میزان اشتغال در زنان با تحصیلات عالی، ۴ برابر زنان دارای تحصیلات متوسطه و ۱۳ برابر زنان بی‌سواد بوده است (داورپناه، ۱۳۸۷) و هم‌چنین، نشان می‌دهد که ۲۱/۴ درصد زنان لیسانس و ۶۹/۲ درصد زنان فوق لیسانس شاغل هستند. به بیان دیگر، هر چه زنان از سطح دانش بیش‌تری برخوردار شوند، مشارکت اقتصادی آن‌ها بیش‌تر خواهد شد (سیدی، ۱۳۸۷).

آموزش و دانستن یکی از بنیادی‌ترین و کیفی‌ترین حق و حقوق بشری است؛ لذا جهت آموزش دختران و زنان صرف‌نظر از اصلاح عوامل فرهنگی که تأثیر منفی بر آموزش زنان دارد و موجب تبعیض جنسیتی است، باید بتوان شرایط آموزش را با کم‌ترین آسیب به خانواده و فرهنگ‌های حاکم بر آن ایجاد کرد. در این رابطه، دانشگاه آزاد اسلامی با گسترش حدود ۴۰۰ مرکز و واحد دانشگاهی در داخل و خارج از کشور (پرتویی ۱۳۸۹) و با پذیرش ۵۵ درصد دانشجویان کشور (پسندیده، ۱۳۸۵) توانسته است ضمن فراهم کردن بستری مناسب برای آموزش و اشتغال

^۱ - Prasad

بویژه دختران نقش انکار ناپذیری در ارتقای توسعه‌ی علمی - فرهنگی داشته باشد (دزفولیان - پاشا ۱۳۸۵). دانشگاه آزاد نقشی موثر در افزایش دانشجویان کشور بویژه دانشجویان دختر داشته و توانسته است در محورهایی چون گسترش فرهنگ عمومی، توسعه‌ی علوم و فنون و ترویج اخلاق و روابط اجتماعی بیش‌ترین موفقیت را کسب کند. حال سوال این است که آیا شهروندان منطقه‌ی دانشگاهی، بویژه زنان هم این نظر را تایید می‌کنند. یا به بیان دیگر، قبول دارند که دانشگاه آزاد اسلامی در جنبه‌های آموزشی و فرهنگی زنان منطقه نقش مثبت داشته است. لذا، پژوهش بالا با هدف کلی بررسی نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی - فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون در مورد زنان شهر کازرون و به جهت پاسخ به پرسش‌هایی زیر طراحی شده است.

- ۱- نگرش زنان نسبت به ره آوردهای تاسیس دانشگاه آزاد بر امور آموزشی زنان شهر کازرون چگونه است؟
- ۲- نگرش زنان نسبت به ره آوردهای تاسیس دانشگاه آزاد بر ابعاد فرهنگی زنان شهر کازرون چگونه است؟
- ۳- از نظر زنان شهر کازرون، تاسیس دانشگاه آزاد بر کدامیک از ابعاد آموزشی و فرهنگی زنان ره آورد بیش‌تری داشته است؟
- ۴- آیا رابطه‌ای بین عوامل دموگرافیک (سن، وضع تاهل، شغل، تحصیلات و درآمد) و نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد وجود دارد؟

ادبیات پژوهش

داشتن منابع انسانی متخصص و کارآمد از ضروری‌ترین و زیر بنایی‌ترین نیازهای جامعه برای توسعه بوده و دانشگاه بواسطه‌ی تربیت چنین نیروهایی از اهمیتی ویژه برخوردار است. نقش کلیدی و تاثیرگذار دانشگاهها در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، علمی و سیاسی روز به روز آشکارتر می‌گردد. در واقع آموزش عالی هر کشور گذرگاه اصلی توسعه بشمار می‌رود (امیریان زاده، ۱۳۸۵). آموزش عالی در حرفه ای شدن، جهت گیری تحصیلی، افزایش سطح سواد، میزان و تنوع علاقه و انگیزه‌ی زنان نسبت به تحصیل در رشته‌های گوناگون نقش داشته است (حسن زاده، ۱۳۸۵).

نقد و بررسی‌های صورت گرفته در رابطه با دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان یک پدیده‌ی اجتماعی نوپا موجب تحقیقاتی گسترده بویژه نظرخواهی از مردم در رابطه با نقش این دانشگاه بر امور آموزشی و فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی آنان شده است. چرا که مردم در مورد بیش‌تر پدیده‌ها و وقایعی که در اطرافشان رخ می‌دهد، دارای یک نظریه‌ی پنهان هستند که این نظریه می‌تواند با

اندکی خطای رایج در علوم انسانی به عنوان بخشی از واقعیت پذیرفته شود و زمانی که این دیدگاه‌های پنهانی در یک نمونه بزرگ سنجیده شوند، می‌توانند در بردارنده‌ی بینش‌های ارزنده‌ی برای محقق باشند (قاسمی و کلانتری، ۱۳۸۵).

امیریان زاده و همکاران (۱۳۸۵) با هدف بررسی نگرش مردم استهبان در مورد تاثیر دانشگاه آزاد اسلامی بر ابعاد اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و علمی، مطالعه‌ای بر ۳۸۰ نفر از تحصیل کرده‌های شهر انجام دادند. مطالعه‌ی آن‌ها نشان داد که مردم شهر بر این باورند که دانشگاه آزاد واحد استهبان در ارتقای سطح علمی مردم منطقه، پرورش و تربیت افراد تحصیل کرده، ایجاد فرصت تحصیلات عالی در منطقه، افزایش انگیزه‌ی افراد به دسترسی به تحصیلات عالی و ارتقای دانش سیاسی، رواج تفکر سیاسی میان جوانان، رشد افکار سیاسی و اجتماعی، از بین رفتن تعصبات بی مورد و رشد فرهنگی موثر بوده است. مطالعه‌ی موسوی (۱۳۸۵) در شهرستان مرودشت، تاثیر مثبت دانشگاه بر افزایش سطح تحصیلات شهروندان، رونق خدمات و بهبود وضعیت اشتغال آنان را نشان داده است و قاسمی و کلانتری (۱۳۸۵) در مطالعه‌ی خود با همین هدف نشان دادند که مردم فسا، دانشگاه آزاد اسلامی واحد را در ایجاد تحولات آموزشی در زنان موفق ارزیابی کرده‌اند. آن‌ها بر این باورند که دانشگاه آزاد اسلامی واحد فسا توانسته برای زنان شهر افزایش سطح اطلاعات بهداشتی - پزشکی و افزایش سطح سواد عمومی را به همراه داشته باشد. از دید مردم، موفقیت دانشگاه در افزایش توانایی زنان در بوجود آوردن باورهای تازه انکارناپذیر است.

حسن زاده بدری آبادی (۱۳۸۵) در مطالعه‌ی خود نگرش ۵۰۰ نفر از قشر تحصیل کرده‌ی تربت حیدریه را در رابطه با تاثیر دانشگاه آزاد اسلامی در فرهنگ مردم تربت حیدریه بررسی کرده است. ایشان نشان دادند که دانشگاه در پرورش و تربیت افراد تحصیل کرده بمنظور ارتقای سطح علم و آگاهی اجتماعی، تعمق و گسترش اخلاق اسلامی در بین مردم، ارتقای دانش سیاسی و تغییر آداب و رسوم مردم تربت حیدریه نقش متوسط مایل به زیاد داشته است. مطالعه‌ی تدین و همکاران (۱۳۸۶) که بر ۳۶۰ نفر از جمعیت بخش میمه انجام گرفت، نشان داد که دانشگاه آزاد اسلامی واحد میمه بر کلیه ابعاد آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی تاثیر مثبت داشته است. هر چند نمی‌توان به آثار منفی تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی در ارتباط با افزایش مشکلات اخلاقی و رفتاری بی توجه بود. نتایج مطالعه دیوانگاهی و همکاران (۱۳۸۶) که در مورد ۳۵۱ نفر از زنان شهر نوشهر و چالوس انجام گرفت نشان دهنده‌ی تاثیر تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی در امور آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی زنان و با بیش‌ترین تاثیر در امور اجتماعی بوده است. مطالعه هم‌چنین، نشان داد که بین نظرات آقایان و خانم‌ها، اعضای گروه‌های گوناگون آموزشی، وضعیت اشتغال پیش از تحصیل و سن با هر یک از چهار متغیر مورد بررسی اختلاف معنی دار وجود داشته، اما اختلاف

معنی‌داری بین وضعیت تحصیلی و دیدگاه افراد نسبت به تأسیس دانشگاه آزاد در مورد زنان وجود نداشته است.

مطالعه‌ی رضایی (۱۳۸۷) در مورد ۱۵۰ نفر از زنان شهر الیگودرز صورت گرفت. این مطالعه نشان داد که مشارکت اجتماعی زنان و همچنین، میزان کتابخوانی زنان الیگودرز پس از تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی الیگودرز، به شکل چشمگیری افزایش یافته است. این دانشگاه تاثیر شایان در اطلاع رسانی در مورد مسایل بهداشتی زنان داشته و مشارکت سیاسی زنان را به گونه‌ای چشمگیر افزایش داده است و بر فرهنگ ازدواج و خانه داری زنان تاثیر مثبت گذاشته است، اما دانشگاه تاثیری بر بهبود پوشش اسلامی زنان الیگودرز نداشته است، ولی بدان معنی نیست که تاثیر منفی داشته است. ولی زاده (۱۳۸۷) در مطالعه‌ی خود که در مورد ۱۳۲ نفر از زنان بخش فراهان انجام گرفت، نشان داد که پاسخگویان از عملکرد دانشگاه آزاد اسلامی در بهبود وضعیت آموزشی و فرهنگی زنان با شاخص‌های ایجاد انگیزه در زنان در جهت افزایش توجه و حساسیت به تحصیلات عالیه فرزندان خود افزایش انگیزه‌ی شروع یا ادامه تحصیل زنان بی سواد و کم سواد، افزایش آگاهی فرهنگی ازدواج و تشکیل خانواده‌ی سالم در زنان، افزایش آگاهی فرهنگی کتابخوانی (مطبوعات و نشریات) رضایت داشته اند، اما ارتباط معن‌داری در شاخص افزایش آگاهی فرهنگی سلامت (فعالیت‌های ورزشی، مراکز تربیت بدنی، پیاده روی، کوه نوردی و ...) با تاثیر دانشگاه آزاد اسلامی واحد فراهان مشاهده نشد.

در ردیف سایر پژوهش‌های صورت گرفته در این زمینه، این پژوهش به بررسی نظر زنان شهر کازرون در رابطه با تاثیر دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون بر امور آموزشی و فرهنگی زنان شهر پرداخته است.

روش پژوهش

این پژوهش یک مطالعه‌ی پیمایشی - توصیفی است. نمونه‌ی پژوهش را ۱۶۷۷ نفر از زنان و دختران ۱۵ سال به بالای شهر کازرون تشکیل داده است. نمونه گیری به روش خوشه‌ای تصادفی بوده است. جهت نمونه گیری از بین کلیه‌ی مراکز آموزشی، بهداشتی - درمانی و ادارات دولتی و خصوصی شهر، تعدادی به صورت تصادفی انتخاب شدند و در روز نمونه گیری تمام شاگردان، کارکنان زن و مراجعین به مراکز انتخابی، نمونه‌ی پژوهش را تشکیل دادند. در مجموع ۲۵۰۰ پرسشنامه توزیع گردید و ۱۶۷۷ پرسشنامه‌ی تکمیل شده گرد آوری شد.

ابزار گرد آوری داده ها در این پژوهش پرسشنامه‌ای دو بخشی بوده است که به وسیله‌ی پژوهشگران طراحی و تنظیم گردیده است. دو بخش پرسشنامه را به ترتیب، داده‌های دموگرافی و

۲۲ گزاره نگرشی بر مبنای نگرش سنجی لیکرت در دو بعد آموزشی و فرهنگی تشکیل داده است. روایی و پایایی ابزار پژوهش به وسیله‌ی روایی محتوایی با استفاده از نظر متخصصین و پایایی آن به وسیله‌ی آلفای کرونباخ (۰/۸۳) محاسبه شده است.

تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های آماری مناسب برای تجزیه و تحلیل داده‌های کمی و کیفی بوده است. در این بخش، نگرش زنان شهر کازرون نسبت به هر یک از ابعاد دو گانه به وسیله‌ی مربع کای و آزمون دو جمله‌ای مورد تحلیل قرار گرفت و برای پاسخ به پرسش سوم پژوهش از طرح اندازه گیری مکرر و آزمون t نمونه‌های هم‌تا شده استفاده شده است. شواهد مرتبط با پرسش چهارم پژوهش با استفاده از ضرایب همبستگی و مربع کای بررسی گردیده است.

یافته‌های پژوهش

داده‌های بدست آمده از ویژگی‌های دموگرافیک واحدهای مورد پژوهش نشان‌دهنده آن است که بیش‌تر زنان مورد مطالعه بین ۲۴-۱۵ سال سن داشته، مجرد و محصل بوده اند. ۲۱/۴ درصد زنان مورد مطالعه تحصیلات عالی داشته یا در حال تحصیل بوده‌اند و ۵۶/۴ درصد آنان فارغ التحصیل یا مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی بوده‌اند.

۲۳/۵ درصد زنان مورد مطالعه شاغل بودند. ۷۷/۸ درصد شاغلین تحصیلات عالی داشته و ۶۲/۴ درصد آنان مدرک تحصیلی خود را از دانشگاه آزاد اسلامی دریافت داشته‌اند.

۴۱/۵ درصد واحدهای مورد پژوهش متاهل بوده‌اند و ۱۹ درصد آنان تحصیلات عالی و ۴۱/۲ درصد مدرک دیپلم داشته‌اند. در میان متاهلین ۹/۸ درصد مشغول تحصیل در دبیرستان یا دانشگاه و ۳۰ درصد شاغل بوده اند.

جهت پاسخ به پرسش نخست و دوم پژوهش، یعنی «نگرش زنان شهر کازرون نسبت به ره آورده‌های تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی بر امور آموزشی و فرهنگی زنان شهر کازرون چگونه است؟» جدول ۱ و ۲ تنظیم شده است. این جداول فراوانی نسبی نگرش زنان نسبت به گویه‌های آموزشی و فرهنگی در رابطه با تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون و همچنین، تحلیل آنها با آزمون مربع کای را نشان می‌دهد.

جدول ۱- توزیع فراوانی نسبی نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی تأسیس

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

آزمون آماری	فراوانی نسبی پاسخ			گویه‌های آموزشی
	درست بی نظر	نادرست	آماری	
	۶/۵	۹/۵	۸۴	تأسیس دانشگاه آزاد تعداد دانشجویان دختر شهر کازرون را نسبت به پیش از تأسیس دانشگاه آزاد افزایش داده است.
	۶/۵	۱۱/۵	۸۲	با تأسیس دانشگاه آزاد زنان و دختران کازرونی نسبت به پیش از تأسیس دانشگاه در مقاطع بالاتر تحصیلی وارد می‌شوند.
$X^2=970.1063$	۱۲/۵	۱۵/۱	۷۲/۴	تأسیس دانشگاه آزاد به ادامه‌ی فعالیت آموزشی دختران شهر کازرون کمک کرده است
$df=7$	۱۴/۸	۱۳/۲	۷۲	دانشگاه آزاد علاقه‌ی دانش آموزان دختر را به ادامه تحصیل افزایش داده است.
$P=0/000$	۹/۶	۲۰/۴	۷۰	دانشگاه آزاد علاقه زنان را به انتخاب رشته‌های مختلف تحصیلی افزایش داده است.
	۱۵/۲	۲۰/۸	۶۴	بدنبال تأسیس دانشگاه آزاد فعالیت مؤسسات آموزشی افزایش یافته است.
	۱۷/۹	۱۸/۸	۶۳/۳	دانشگاه آزاد امکان ادامه تحصیل و فعالیت آموزش زنان متأهل و صاحب فرزند را فراهم کرده است.
	۳۰/۳	۲۱/۵	۴۸/۲	دانشگاه آزاد منجر به رقابت مدارس در افزایش کیفیت تدریس معلمان برای ورود دانش آموزان به دانشگاه شده است.

جدول ۲- توزیع فراوانی نسبی نگرش زنان نسبت به ره آوردهای فرهنگی تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

آزمون آماری	فراوانی نسبی پاسخ			گویه های فرهنگی - اجتماعی
	درست بی نظر	بی نظر	درست	
	۱۲/۶	۱۹/۴	۶۸	تأسیس دانشگاه آزاد موجب تبادل فرهنگی مردم شهر با شهرهای دیگر شده است.
$X^2=3188/590$	۱۵/۲	۲۰/۱	۶۴/۷	دانشگاه آزاد خودباوری زنان و دختران را افزایش داده است.
	۱۵/۳	۲۱/۴	۶۳/۳	تأسیس دانشگاه آزاد علاقه و حساسیت زنان را به مسائل روز افزوده است.
df=۱۳ P=0/000	۲۱/۲	۱۸/۸	۵۹	تأسیس دانشگاه آزاد بر انگیزه خانواده ها نسبت به تحصیل فرزند در مراکز دانشگاهی افزوده است.
	۱۶/۴	۲۶/۶	۵۷	دانشگاه آزاد نگاه مردان شهر را نسبت به توانایی های زنان در اداره امور تغییر داده است.
	۲۱/۱	۲۴/۵	۵۴/۴	تأسیس دانشگاه آزاد علاقه ی زنان را به کتاب و کتابخوانی و استفاده از محصولات فرهنگی در سطح شهر افزوده است.
	۲۱/۷	۲۶/۷	۵۲/۶	با تأسیس دانشگاه آزاد بر تعداد زنان رأی دهنده و فعال در تبلیغات انتخاباتی افزوده شده است.
	۲۴	۲۸/۴	۴۷/۶	تأسیس دانشگاه آزاد موجب افزایش شرکت زنان در فعالیتهای هنری (خطاطی، نقاشی، موسیقی و مجسمه سازی) در شهر شده است.
	۲۸/۵	۲۴	۴۷/۵	تغییر فرهنگی حاصل از تأسیس دانشگاه آزاد در شهرستانها موجب کاهش حساسیت والدین در انتخاب محل اشتغال دخترانشان شده است.
	۳۶	۱۹	۴۵	دانشگاه آزاد از نگرانی های فرهنگی اجتماعی والدین نسبت به ادامه تحصیل دخترانشان کاسته است.
	۲۴/۲	۳۱/۸	۴۴	دانشگاه آزاد درخواست سازمانها و بنگاههای اقتصادی را نسبت به جذب زنان بعنوان نیروی فعال در ادارهی امور افزایش داده است.
	۳۰/۲	۲۹	۴۱/۸	دانشگاه آزاد موجب افزایش شرکت دختران در فعالیتهای ورزشی شده است.
	۶۵	۱۹	۱۶	تأسیس دانشگاه آزاد موجب تضعیف فرهنگی شهر شده است.
	۷۰	۱۵	۱۵	دانشگاه آزاد به دینداری دختران شهر افزوده است.

همان گونه که جدول ۱ و ۲ نشان می دهد، نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی کازرون بر زنان با $X^2=970/063$ و $P=0/000$ و نگرش زنان نسبت به ره آوردهای

فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی کازرون بر زنان با $\chi^2=3188/590$ و $P=0/000$ معنی دار بدست آمده است.

جهت تحلیل هر یک از گویه‌های آموزشی و فرهنگی و تعیین وجود اختلاف آماری بین نظرات موافق و مخالف با این گویه‌ها از آزمون دوجمله‌ای استفاده شده است. برای این منظور، پاسخ‌های بی نظر و نادرست در گروه مخالف با نظر ارایه شده و پاسخ درست در گروه موافق با نظر ارایه شده قرار داده شد. نتایج این آزمون در گویه‌های آموزشی نشان داد که در تمام گویه‌ها به جز مورد هشتم (دانشگاه آزاد منجر به رقابت مدارس در افزایش کیفیت تدریس معلمان برای ورود دانش‌آموزان به دانشگاه شده است)، تفاوت بین دو گروه با $P=0.00$ معنی دار مثبت است. به بیان دیگر، زنان با ره آوردهای آموزشی مطرح شده در ارتباط با دانشگاه آزاد واحد کازرون موافقت و به همین ترتیب نتایج این آزمون در گویه‌های فرهنگی نشان داد که در ۵ گویه‌ی نخست، تفاوت بین دو گروه با $P=0/000$ معنی دار مثبت است و در مورد گویه‌های ۷ - ۸ - ۹ با وجود آنکه درصد زنانی که به گویه‌ها پاسخ درست داده‌اند، تقریباً ۲ برابر زنانی است که به آن‌ها پاسخ نادرست داده‌اند، اما تفاوت نظرات زنان نسبت به این گویه‌ها معنی دار نبوده است.

بمنظور پاسخ به سومین پرسش پژوهش، یعنی «از نظر زنان شهر کازرون، تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی بر کدامیک از ابعاد آموزشی و فرهنگی زنان شهر کازرون ره آورد بیش‌تری داشته است» از تحلیل اندازه‌گیری مکرر مقایسه میانگین‌های این دو بعد استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳ - آزمون میانگین‌های نگرش زنان شهر کازرون راجع به نقش دانشگاه آزاد

اسلامی بر ابعاد آموزشی و فرهنگی زنان شهر کازرون

گزینه	میانگین مجذورات	درجه آزادی	نسبت F	سطح معنی داری
اسفربسیستی اسیومنت (Sphericity Assumet)	۹۲/۹	۲	۵۳۹/۹	۰/۰۰۰۱
کرین هاوس جی زر (Greenhouse - Geisser)	۹۹/۱۷	۱/۸۷	۵۳۹/۹	۰/۰۰۰۱
هوینی - فلت (Huynh - Feldt)	۹۹	۱/۸۷	۵۳۹/۹	۰/۰۰۰۱
لاور - باند (Lower - bound)	۱۸۵/۸	۱	۵۳۹/۹	۰/۰۰۰۱

جدول ۳ نشان‌دهنده‌ی تفاوت معنی‌دار بین میانگین‌های نگرش زنان شهر کازرون در مورد نقش دانشگاه آزاد اسلامی بر ره آوردهای آموزشی و فرهنگی می‌باشد و برای تشخیص این تفاوت‌ها از آزمون t نمونه‌های هم‌تا شده استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴- مقایسه‌ی میانگین‌های نگرش زنان شهر کازرون نسبت به نقش دانشگاه آزاد اسلامی بر ره آوردهای آموزشی و فرهنگی

مقایسه‌ی ره آورد ها	میانگین ها	انحراف معیار	نسبت t	درجه‌ی آزادی	سطح معنی داری
آموزشی	۳/۸۳	۰/۵۸	۳۳/۰۲	۱۰۸۹	۰/۰۰۰۱
فرهنگی	۳/۳۱	۰/۴۸			

بر مبنای جدول ۴ نتایج آزمون t در مقایسه با میانگین‌های نگرش زنان نشان می‌دهد که تفاوت معنی‌دار ($p < ۰/۰۰۰۱$ ، $t = ۳۳/۰۲$) بین میانگین‌های نگرش زنان شهر کازرون نسبت به ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی وجود دارد و زنان شهر کازرون نقش دانشگاه آزاد اسلامی را بر ابعاد آموزشی بیش از ابعاد فرهنگی می‌دانند.

جهت پاسخ به پرسش چهارم پژوهش، یعنی "آیا رابطه‌ای بین عوامل دموگرافیک با نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد وجود دارد؟" از ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی ارتباط بین سن و سطح درآمد با متغییر مورد نظر استفاده شده است و برای بررسی ارتباط بین وضع تاهل، شغل و سطح تحصیلات با نگرش زنان از آنجا که داده‌ها از توزیع طبیعی پیروی نمی‌کردند و لذا، کاربرد آزمون‌های پارامتری مانند t و F در این رابطه مناسب نبود، از آزمون مربع کای که به توزیع طبیعی بستگی ندارد و پاسخ معتبرتری می‌دهد، استفاده شده است. نتایج بدست آمده از این بررسی در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۵- ارتباط بین عوامل دموگرافیک و ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد

اسلامی

فرهنگی		آموزشی		ره آوردهای عوامل دموگرافیک
$N=1021$	$r=0.02$	$N=1312$	$r=0.06^*$	سن
$N=841$	$r=-0.03$	$N=1066$	$r=-0.01$	سطح درآمد
$P=135$	$X^2=2/239$	$P=387$	$X^2=7/48$	تاهل (مجرد - متأهل)
	$dF=1$		$dF=1$	
$P=614$	$X^2=1977$	$P=189$	$X^2=233$	شغل (خانه دار - محصل - شاغل)
	$dF=2$		$dF=2$	
$P=814$	$X^2=412$	$P=125$	$X^2=4/153$	مدرک تحصیلی (زیردیپلم - فوق دیپلم - لیسانس و بالاتر)
	$dF=2$		$dF=2$	

$p < 0.05^*$

بر اساس جدول ۵، از بین عوامل دموگرافیک تنها بین سن و نگرش نسبت به ره آوردهای آموزشی ($r = 0.06$ ، $N = 1312$ ، $p < 0.05$) دانشگاه آزاد اسلامی رابطه‌ی مثبت معنی دار وجود داشته است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش در پاسخ به پرسش نخست و دوم پژوهش "یعنی نگرش زنان نسبت به ره آوردهای تاسیس دانشگاه آزاد بر امور آموزشی و فرهنگی زنان شهر کازرون چگونه است؟" نشان داد که زنان نگرش مثبتی به نقش آموزشی و فرهنگی دانشگاه در رابطه با خود داشته اند. به گونه‌ای که ۷۲-۸۴ درصد زنان شهر باور داشتند که تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی به ادامه‌ی فعالیت‌های آموزشی دختران کمک کرده و موجب افزایش تعداد دانشجویان زن و دختر شهر شده است. نتایج بررسی دموگرافیک نیز نشان داد که محل تحصیل ۵۶/۴ درصد دانشجویان و دانش‌آموختگان و ۶۲/۴ درصد زنان شاغل شهردر دانشگاه آزاد اسلامی و بیش‌تر آن‌ها در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون بوده است.

از نظر ۷۰ درصد زنان، دانشگاه آزاد علاقه زنان را به انتخاب رشته‌های گوناگون تحصیلی افزایش داده است. ۶۴ درصد زنان افزایش فعالیت نهادهای آموزشی شهر را مدیون وجود دانشگاه آزاد دانسته‌اند، ولی بنظر می‌رسد که نقش دانشگاه آزاد در افزایش کیفیت آموزشی مدارس برای رقابت

در ورود دانش آموزان به دانشگاه زیاد نباشد چرا که تنها ۴۸/۲ زنان دانشگاه آزاد اسلامی را دلیلی برای رقابت مدارس در افزایش کیفیت آموزشی برای ورود دانش آموزان به دانشگاه می‌دانند. مطالعه‌ی امیریان زاده و همکاران (۱۳۸۵) در استهبان، موسوس (۱۳۸۵) در مرودشت، قاسمی (۱۳۸۵) در فسا، حسن زاده (۱۳۸۵) در مازندران، اسد زاده (۱۳۸۵) در بابک و ولی زاده (۱۳۸۷) در فراهان همگی حاکی از مثبت بودن نقش دانشگاه آزاد منطقه در افزایش سطح تحصیلات شهروندان، افزایش انگیزه‌ی افراد به دسترسی به تحصیلات عالی و ارتقای دانش، افزایش سطح سواد عمومی و ایجاد انگیزه در جهت افزایش توجه و حساسیت به تحصیلات عالی‌ی فرزندان بوده است. بوردن^۱ و همکاران (۲۰۰۴) به این نتیجه رسیدند که آموزش عالی در حرفه ای شدن، جهت‌گیری تحصیلی و ایجاد انگیزه‌ی تحصیلی نقش سازنده دارد. در بررسی روتون^۲ و همکاران (۲۰۰۹) انگیزه، سطح تحصیلی والدین و عزت نفس دانش آموزان از مهم‌ترین عامل‌های موثر بر آموزش عالی بوده است و از نظر پراساد (۲۰۰۷) آموزش عالی وسیله ای برای ایجاد و گسترش دانش و بسط افق‌های ذهنی افراد بوده و علاقه‌ی آن‌ها را به داشتن توان و اختیار زندگی بیش‌تر می‌کند.

در رابطه با ره آورد فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی برای زنان، مطالعه‌ی حاضر نشان داد که تقریباً ۶۳ درصد از زنان بر این باور بودند که دانشگاه آزاد واحد کازرون موجب افزایش خودباوری آنان شده و علاقه و حساسیت شان را به مسایل روز افزوده است و ۵۷ درصد زنان بر این باور بودند که دانشگاه آزاد نگاه مردان شهر را نسبت به توانایی‌های زنان در اداره‌ی امور تغییر داده است و بین ۴۱/۸ تا ۵۴/۴ درصد زنان نقش دانشگاه آزاد را در افزایش فعالیت‌های ورزشی، هنری و کتابخوانی مثبت ارزیابی کرده اند. مطالعه‌ی امیریان زاده و همکاران (۱۳۸۵)، قاسمی (۱۳۸۵)، حسن زاده (۱۳۸۵)، اسد زاده (۱۳۸۵)، حسن زاده بدری آبادی (۱۳۸۵)، فرهادی (۱۳۸۵)، زیرک (۱۳۸۵)، ولی زاده (۱۳۸۷) و رضایی (۱۳۸۷) نیز نشان داد که دانشگاه آزاد منطقه در رشد تفکر سیاسی جوانان، از بین بردن تعصبات بی مورد، رشد فرهنگی از جمله فرهنگ ازدواج، خانه داری، کتابخوانی و افزایش آگاهی فرهنگی سلامت، ارتقاء سطح دانش و آگاهی اجتماعی، تغییر آداب و رسوم و تعمق و گسترش اخلاق اسلامی در بین مردم تاثیر مثبت داشته است. از نظر پراساد (۲۰۰۷) آموزش عالی وسیله‌ای برای مهندسی اجتماعی است. آموزش عالی با جامعه پذیری افراد به سمت ارزش‌ها و فضیلت‌های اجتماعی، جامعه ای پرهیزگارتر را با افزایش افراد تحصیل کرده ایجاد می‌کند. او بر این باور است که نهادهای آموزش عالی نقش مهم اجتماعی و فرهنگی دارند. در

¹ - Borden

² - Rothon

مطالعه مندی من^۱ (۲۰۰۵) آگاهی دانش جویان از توانایی‌ها، قابلیت‌ها و نیازها یشان از مهم‌ترین عوامل موثر در فعالیت‌های آموزشی و حرفه‌ای آن‌ها بوده است به گونه‌ای که دانشجویان آگاه از علایق، قابلیت‌ها و اهداف خود، انگیزه‌ی بیش‌تری برای رسیدن به اهداف داشته‌اند. از نظر ایشان عزت نفس و خود باوری زنان نقشی مهم در استفاده‌ی آنان از توانایی‌ها و استعدادهایشان برای مشارکت حرفه‌ای دارد و بر اساس مطالعه‌ی نائل و همکاران (۱۳۸۵) اثبات شایستگی و خود شکوفایی از مهم‌ترین انگیزه‌ی دختران در ورود به دانشگاه است.

با توجه به بافت مذهبی و سنتی شهر، انتظار می‌رفت که پاسخگویان تاکید زیادی روی تاثیر دانشجویان غیر بومی دانشگاه در تضعیف فرهنگ مذهبی شهر داشته باشند. در حالی که ۶۵ درصد زنان و دختران مورد مطالعه بر این باور بودند که دانشگاه منجر به تضعیف فرهنگ مذهبی شهر نشده است و ۱۵ درصد آنان نقش دانشگاه را در افزایش دینداری دختران مثبت ارزیابی کرده‌اند. به بیان دیگر، بیش‌تر افراد بر این باور بودند که اگر چه دانشگاه موجب دینداری بیش‌تر دختران نشده، اما موجب تضعیف فرهنگی نیز نگریده است. در مطالعه‌ی زیرک (۱۳۸۵) دانشجویان نقش دانشگاه در پایبندی دانشجو به مسایل اخلاقی و اعتقادی را متوسط ارزیابی کرده‌اند. در این رابطه توجه به این نکته لازم است که دینداری یک فرآیند تربیتی است که خانواده مسئول آن است و اجتماع حافظ آن. دانشجو دینداری را با خود به دانشگاه می‌آورد و دانشگاه در بهترین حالت خود، محل حفاظت از دینداری آنهاست.

به سخن دیگر، دانشگاه باید شرایطی را فراهم سازد که باورهای دینی نسل جوان متزلزل نشود. در صورت پذیرش این نگرش، لازم است نهادهایی طراحی شوند که با استفاده از بهترین و مترقی‌ترین شیوه‌های تربیتی به باورهای مذهبی جوانان جستجوگر عمق بیش‌تری بخشند.

در پاسخ به سومین پرسش پژوهش یعنی از نظر زنان شهر کازرون تاسیس دانشگاه آزاد بر کدام یک از ابعاد آموزشی و فرهنگی زنان ره آورد بیش‌تری داشته است؟" این مطالعه نشان داد که از نظر زنان، نقش دانشگاه بر ابعاد آموزشی زنان بیش از ابعاد فرهنگی بوده است. در مطالعه‌ی دیوانگاهی و همکاران (۱۳۸۶) تاثیر دانشگاه در امور آموزشی - فرهنگی کم‌تر از امور اجتماعی و بیش‌تر از امور اقتصادی بوده است و در مطالعه‌ی زیرک (۱۳۸۵) دانشگاه آزاد بر نگرش دانشجویان در امور اجتماعی بیش‌ترین تاثیر را داشته و پس از آن به ترتیب امور آموزشی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی از دانشگاه تاثیر گرفته‌اند. باید دانست که برای ایجاد تحولات فرهنگی لازم است تا تغییراتی در حوزه‌ی ادراکی، شناختی، ارزشی و گرایشی انسان‌ها ایجاد شود تا قابلیت‌ها و باورهای شخصیتهای ویژه‌ی در آن‌ها بوجود آید و حاصل این باورها و قابلیت‌ها، رفتار و کنش‌های ویژه‌ی مناسب توسعه

^۱ - Mandy Man

باشد (سیدی ۱۳۸۷). تغییرات فرهنگی پیامد تغییر ساختار اجتماعی و ارزشی شدن آن است و تا قوانین مربوط به تغییرات اجتماعی اجرایی نشود، تغییر فرهنگی حاصل نخواهد شد و تا انتقال داده‌ها و دانش در هر یک از جنبه‌های فرهنگی ارایه نگردد، تغییرات ارزشی و گرایشی مربوط به آن فرهنگ صورت نمی‌گیرد.

در پاسخ به پرسش چهارم پژوهش یعنی "آیا رابطه‌ای بین عوامل دموگرافیک و نگرش زنان نسبت به ره آوردهای آموزشی و فرهنگی دانشگاه آزاد وجود دارد؟" یافته‌ها فقط رابطه‌ی مثبت معنی دار را بین سن و نگرش نسبت به ره آوردهای آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی نشان داده است. گر چه میزان این رابطه زیاد نبوده است. به بیان دیگر، زنان صرفنظر از سن، وضع تاهل، تحصیلات، شغل و درآمد خود نگرش مثبتی به ره آوردهای آموزشی و فرهنگی تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی داشته اند.

در کل می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که نقش دانشگاه آزاد اسلامی در توسعه‌ی آموزشی زنان منطقه انکارناپذیر و تاثیر آن در توسعه‌ی فرهنگی قابل توجه است و در بعد فرهنگی مذهبی با توجه به عوامل متعدد موثر بر فرهنگ دینی از جمله پایگاه اقتصادی - اجتماعی، استفاده از رسانه‌ها، تعلقات سیاسی و (حسین زاده ۱۳۸۸) بیش از آن که دانشگاه را مقصر بدانیم، باید نگاهی عمیق تر به سیستم ارزشی و اعتقادی خود داشته باشیم. پذیرش سریع فرهنگ غیر غالب نشانه درونی نشدن باورها و ارزش‌های مذهبی است که به آن می‌بالیم.

References

- 1- Asadzadeh, Rokhsareh. Abbasi, Hassan .2006. Consequences of Shahre Babak Islamic Azad University in Women's Educational, Cultural and Economic Affairs in the city of Shahre Babak. A set of articles of Women, Islam and Research National Forum, March 2007. Larestan Islamic Azad University collaborating with First District Women's Research Council. Page 127-137.[Persian]
- 2- Amirianzadeh, Mansoor. Ghasemzadeh, Alireza. Hajbagheri, Mohammadreza .2006. Role of Estahban Islamic Azad University, February 2007. Yasooj Islamic Azad University collaborating with First District Collection of Universities. Page 1-26.[Persian]
- 3- Broden, LynneM.Craig, DeborahL. &Villarruel, FranciscoA. 2004. Professionalizing youth development: The role of higher education. New Directions for Youth Development. Volume 2004. issue 104. P:75-85.
- 4- Davarpanah, Parviz .2009. Women Employment in Iran. 2 pages. Admitted on 18th Dec 2009. available in : <http://davarpanahp.blogfa.com/post.363.aspx>. [Persian]

- 5- Dezfoolian, Abdolrahman. Pasha, Gholamreza .2006. Cultural Results of Islamic Azad University and National Development. A set of articles of Regional Forum of 25th Anniversary of Islamic Azad University. 28th Oct 2010. Mashhad: Mashhad Islamic Azad University collaborating 9th Region branches of Islamic Azad University. Page 4-10 .[Persian]
- 6- Divangahi, Molook and colleagues. 2007. Consequences of Islamic Azad University in Educational, Social and Economic Affairs of Women in the cities of Noshahr and Chaloos. available in: http://iaunc.iau.ofis.ir/default.aspx?research_project&member=3710&page=1&_l=fa. [Persian]
- 7- Farhadi, Farhad .2006. Effect of 10-Year Educational Activities of Shiravan Islamic Azad University on Cultural, Social, Agricultural and Industrial Development Process. Regional Forum of 25th Anniversary of Islamic Azad University. 28th Oct 2010. Mashhad: Mashhad Islamic Azad University collaborating 9th Region Branches of Islamic Azad University. Page 87-120.[Persian]
- 8- Ghasemi, Noshad; Kalantari, Jalal .2006. Educational Results of Islamic Azad University for Women: Point of View of People of Fassa in 2004-05. A set of articles of 25 year Activities of Islamic Azad University. February 2007. Yassooj Islamic Azad University collaborating with the First District branches of universities. Page 249-270.[Persian]
- 9- Hasanzadeh Ramazan .2006. Function of Islamic Azad University on Development Parameters. Women Development Case Study. A set of articles of Regional Forum on 25 Years Function of Islamic Azad University. March 2007. Ahwaz and Ahwaz Islamic Azad University collaborating with Dezfool and Mahshahr branches. Page 45-61.[Persian]
- 10- Hasanzadehbadriabadi, Saeed .2006. Educated Class Insight on Effecting Islamic Azad University the Folk Culture of Torbat Heydariyeh. Regional Forum of 25th Anniversary of Islamic Azad University. 28th Oct 2010. Mashhad: Mashhad Islamic Azad University collaborating 9th Region branches of Islamic Azad University. Page 48-57.[Persian]
- 11- Hosseinzadeh, Alihossein and colleagues .2009. Religiosity and Its Effectives among Students (Case Study: Izeh Islamic Azad University). Social Science Quarterly Magazine of Shooshtar Islamic Azad University. Third Year. Pre-Issue #6. Page 59-92.[Persian]
- 12- Haghghatgoo, Maryam .2005. Girls Education, A Immanent and Proud Document. Payam Zan Cultural, Social, Political and Art Quarterly Magazine; Special Edition in Islamic Rep. of Iran, Third Book, Fourth Year. Issue #1. April 2005. Page 282-307.[Persian]
- 13- Mosavi, Seyed-Nematollah .2006. Establishment Effects of Islamic Azad University on Economic, Social and Cultural Structures: Case Study, city of

Marvdasht. A set of articles of 25 year Activities of Islamic Azad University. February 2007. Yassooj Islamic Azad University collaborating with the First District branches of universities. Page 154-165.[Persian]

14- Mandy Man-Nor Hori. Hiebert, B.2005.Career Development of First-Year University Student: A Test of Astin's Career Development Model. Canadian Journal of Career Development/ Revue canadienne de developement de carriere. Volume4, Number2, P:22-31.

15- Nael, Mohammadkarim. Khedmatgozar, Mohammadhossein and Ghasemi, Nazanin .2006. Islamic Azad University role on Providing a Proper bed for Girls Education (Case Study: Khouzeestan Province, Abadan). A set of articles of 25 year Activities of Islamic Azad University. February 2007. Yassooj Islamic Azad University collaborating with the First District branches of universities. Page 166-184.[persian]

16- Partoee .2010. Fourth Decade. This is the decade of globalization of Islamic Azad University. Afarinesh: Iranian Morning Independent Newspaper. Issue #3717. 16th Oct 2010.[Persian]

17- Pasandideh, Mohammadali. Pasandideh, Mohammad .2006. Place and Role of Islamic Azad University in Different Dimensions of National Development. Regional Forum of 25th Anniversary of Islamic Azad University. 28th Oct 2010. Mashahd: Mashhad Islamic Azad University collaborating 9th Region Branches of Islamic Azad University. Page 28-40.[Persian]

18- Prasad, N.2007.Women and Development. New Delhi. APH Publishing Corporation. P: 87-90.

19- Rezaee, Shayesteh .2008. Establishment Consequences of Aligoodarz Islamic Azad University on Cultural, Social, Economic and political Status of Women in the city of Aligoodarz. The Regional Forum of Women Role in 20 Year Spectrum of Iran Development. May 2008. Saveh, Saveh Islamic Azad University. Page 64-77.[Persian]

20- Rothen, C. Arephin, M. Klineberg, E. & et al.2009. Structural and socio-psychological influences on adolescents' educational aspirations and subsequent academic achievement. Soc Psychol Educ. DOI 10.1007/s11218-010-9140-0. This article is published with open access at springer link. Com.

21- Seyedi, Soheil .2008. Women Collaboration in Social – Economic Affairs. Third Forum on National Iranian Woman and a research in May 2008. Neyshaboor. Neyshaboor Islamic azad University. 2008.[Persian]

22- Tadayon, Maryam and colleagues .2007. Consequences of Meymand Islamic Azad University on Economic, Social, Cultural and Educational Dimensions in Meymand County; Stressing on Economic Effects. Danesh Va Pazhoohesh in Educational Sciences Quarterly Magazine, Issue #13, Spring 2007. Page 135. available in

<http://khuis.iau.ofis.ir/default?articles&member=2295&page=1&l=fa>. [Persian]

- 23- Valizadeh, Zahra .2008. Evaluation of Positive Consequences of Islamic Azad University on Economic, Social, Educational and Cultural Affairs of Women in Farahan County. Regional Forum on Women Role in 20-Year Spectrum of Iranian Development. May 2008. Saveh. Saveh Islamic Azad University. Page 147-179.[Persian]
- 24- Vadadhir, Abooli .2009. Women and Academic Study: Modern Identity Evolution of Women in Azademic Study. 12 pages. available in: <http://www.hawzah.net/per/magazine/fs/015/FS01504.ASP>. Used on 18th Dec 2009.[Persian]
- 25- Zirak, Mahdi .2006. University Effect on Students Insights of 9th Region branches of Islamic Azad University. Regional Forum of 25th Anniversary of Islamic Azad University. 28th Oct 2010. Mashhad: Mashhad Islamic Azad University collaborating 9th Region branches of Islamic Azad University. Page 184-196.[Persian]

Archive of SID